

ПРОГРАМ ЛОКАЛНОГ ЕКОНОМСКОГ РАЗВОЈА ГРАДА НИША ЗА 2018.ГОДИНУ

I УВОД

Локални економски развој је дефинисани процес у коме јавни и приватни сектор заједнички препознају проблеме у привредном локалном и ширем окружењу и спроводе политику и програме који утичу на уочене проблеме. Циљ ових активности је привредно конкурентнија и јача локална заједница и стварање бољих услова за економски раст, отварање радних места и унапређење животног стандарда становника локалне заједнице.

Доношење Програма локалног економског развоја је обавеза локалне самоуправе, која произлази из законске регулативе и из дефинисаних стратешких циљева утврђених Ревизијом стратегије развоја Града Ниша за период 2009-2020.године, као кровним стратешко развојним документом.

Канцеларија за локални економски развоја (КЛЕР) је отворена почетком 2009.године и до краја 2016.године функционисала је као јединица са посебним положајем у Служби за послове Градоначелника. Од 1.јануара 2017.године, Одлуком о промени Статута Града Ниша, образована је Канцеларија за локални економски развој и пројекте (КЛЕРП) као једна од служби Града Ниша. Скупштина Града Ниша је на седници од 28. априла 2017. године донела одлуку о Канцеларији за локални економски развој и пројекте, којом су регулисана сва питања од значаја за рад Канцеларије и која представља правни оквир за њен рад.

Канцеларија обавља послове јединице за локални економски развој и подршку улагањима у смислу Закона о улагањима. Канцеларија обавља стручне послове везане за унапређење локалног економског развоја, подршку улагањима, активности у вези са инструментима локалне развојне политике, привлачење улагања и подршку постојећим улагањима, подршку процесу реализације улагања, припрему и спровођење Програма локалног економског развоја града и Локалног акционог плана запошљавања, унапређење стандарда повољног пословног окружења, руковођење процесима стратешког планирања развоја Града, припрему Програма изградње и Програма одржавања као и припрему и спровођење развојних и инвестиционих пројеката, подршку партнерстава кроз институционалну сарадњу на свим нивоима, спровођење пројеката јавно -

приватног партнерства Града Ниша, идентификацију извора финансирања, имплементацију пројеката и развојних програма града Ниша и др.

У том смислу је 2017.године по први пут урађен Програм локалног економског развоја Града Ниша за 2017.годину, којим су предвиђена средства у буџету града. На тај начин је дат допринос економском развоју Града Ниша и стварању повољног пословног окружења.

Након контактирања и прикупљања података од екстерних субјеката и анализе стања у привреди, урађен је Нацрт програма који је дат на разматрање Привредно економском савету града Ниша, од кога је добијено позитивно мишљење. Сагласност на Нацрт програма добијена је и од стране ГУ - Секретаријата за финансије а Нацрт је достављен на увид и републичкој Комисији за контролу државне помоћи, након чега је Градско веће 24. маја 2017. године усвојило Програм локалног економског развоја Града Ниша за 2017. годину.

Програмом су дефинисане **четири мере за подстицање конкурентности**, које се реализују као државна помоћ мале вредности (*de minimis* државна помоћ), намењене локалним микро, малим и средњим предузећима и предузетницима (ММСПП), кластерима, удружењима и акредитованим научно образовним институцијама.

Како је за спровођење Програма надлежан КЛЕРП, приступило се објављивању два јавна позива по дефинисаним мерама из Програма (Унапређење доступности финансирања; Интернационализација; Унапређење конкурентности; Унапређење сарадње привреде и научно-образовних институција) са одговарајућим обрасцима. За финансирање предложених мера обезбеђена су средства у буџету Града Ниша у укупном износу од 18.000.000,00 динара. Јавни позиви објављени су у Службеном листу Града Ниша, на интернет страни Града Ниша (www.ni.rs) и КЛЕРП-а (www.investnis.rs).

Решењем Градоначелника формирана је **Комисија за доделу финансијских средстава**, која је одлучивала о пријавама на основу утврђених критеријума за оцењивање и одабир корисника средстава. Комисија је донела две препоруке на основу којих је Градско веће донело два решења о додели финансијских средстава у виду државне помоћи мале вредности.

Јавни позив банкама заинтересованим за краткорочно кредитирање привредних субјеката са територије Града Ниша у субвенционисању камате на кредите за набавку обртних средстава је расписао Градоначелник Града Ниша 11.08.2017.године. Најповољнију понуду, по оцени Комисије, дала је Banca Intesa. Корисници подстицајних средстава су 134 микро, мала и средња предузећа и предузетници који нису у тешкоћама и регистровани су на територији града Ниша и пласирано 145.000.000,00 динара

Град Ниш је субвенционисао камату на кредите за: набавку обртних средстава, трошкове набавке машина и опреме, ради осавремењавања процеса производње, стабилизацију поизводње, инвестирање у нова савремена средства за рад и производњу у циљу развоја предузетништва, изградњу, реконструкцију и адаптацију пословног простора и ново запошљавање. Укупно исплаћена средства за субвенционисање камате износила су 5.000.000,00 динара, минимални износ кредита за који се субвенционисала камата је 100.000,00 динара, а максимални 1.500.000,00 динара.

Сврха субвенционисања дела кредита је допринос привредном расту кроз лакши приступ приватног сектора кредитним средствима, која се одобравају по повољнијим условима.

Град Ниш је 15.08.2017. расписао **Јавни позив за доделу подстицајних средстава у оквиру реализације Програма локалног економског развоја Града Ниша за 2017.годину**. Укупно је било 68 пријава, а одобрена су средства за 54 корисника и то за следеће мере:

- **Интернационализација**, односно помоћ ММСПП сектору за покривање дела оправданих трошкова за организоване и индивидуалне наступе и посете иностраним и домаћим сајмовима, са ограничењем до 100.000,00 динара по одабраном кориснику – **укупно 7 корисника**, укупно је исплаћено 635.094,64 динара.

- **Унапређење конкурентности**, односно помоћ ММСПП сектору – **укупно 42 корисника средстава: 18** за уређење пословања у складу са захтевима међународних стандарда пословања (имплементација стандарда, сертификација, ресертификација) и обележавање "ЦЕ" знаком, **9** за израду електронске презентације предузећа, **4** за побољшање постојећих и развој нових производа/услуга, **3** за тестирање нових производа, **2** за израду новог дизајна производа и амбалаже. Средства су додељена за покривање до 50% оправданих трошкова без ПДВ, са ограничењем до 300.000,00 динара по кориснику. Укупно је исплаћено 8.373.685,42 динара.

- **Унапређење сарадње привреде и научно образовних институција**, односно успостављање дуалног образовања и унапређења образовних процеса (4 пројекта) и производних процеса имплементацијом научних достигнућа намењених ММСПП и кластерима (1 пројекат), град је подржао укупно 5 пројеката од по 800.000,00 динара по пројекту, у коме су заједнички учествовала најмање по 3 привредна друштва, већином производне фирме и по једна акредитована научно образовна институција (Економски факултет, Електронски факултет,

Грађевинско-архитектонски факултет, факултет Сингидунум), грађевинско дружење "Дунђер", кластер напредних технологија (укупно је исплаћено 3.989.400,00 динара за 22 корисника).

Од укупног броја одобрених корисника средстава, 50% су производне фирме – или 27, рачунарско програмирање - 11, трговина на велико - 5, консултантске активности, истраживање и развоја - 5, удружења - 4, грађевинска фирма - 1 и факултет-1.

1.1. Правни основ

Правни основ за доношење Програма локалног економског развоја за 2018. годину садржан је у Закону о локалној самоуправи ("Сл.гласник РС бр. 129/2007, 83/2014 – др. закон и 101/2016 – др. закон). У члану 20. тачка 9. наводи се да општина, преко својих органа, у складу са Уставом и законом доноси програме и спроводи пројекте локалног економског развоја и стара се о унапређењу општег оквира за привређивање у јединици локалне самоуправе.

Такође, Статутом Града Ниша (Сл. лист Града Ниша бр. 88/2008) чланом 21. став 10 дефинисано је да Град Ниш „доноси планове и програме и спроводи пројекте локалног економског развоја, стара се о унапређењу општег оквира за привређивање у Граду, промовише економске потенцијале Града, иницира усклађивање образовних профила у школама са потребама привреде, олакшава пословање постојећих привредних субјеката и подстиче оснивање нових привредних субјеката и отварање нових радних места“.

Чланом 17. Закона о улагањима („Службени гласник РС“ бр.89/15) предвиђено је да надлежни орган јединице локалне самоуправе инструментима локалне развојне политике подстиче улагања, брине о постојећим улагањима и њиховом проширењу, броју и укупној вредности улагања и квалитету улагача, примењује стандарде повољног пословног окружења и доноси одлуке о мерама за подстицање конкурентности локалне самоуправе у привлачењу улагања.

Законом о контроли државне помоћи уређују се општи услови и поступак контроле државне помоћи у циљу заштите слободне конкуренције на тржишту, применом начела тржишне економије и подстицањем привредног развоја.

Чланом 2. се дефинише: 1) државна помоћ је сваки стварни или потенцијални јавни расход или умањено остварење јавног прихода, којим корисник државне помоћи стиче повољнији положај на тржишту у односу на конкуренте, чиме се нарушава или постоји опасност од нарушавања конкуренције на тржишту; 2) давалац државне помоћи је Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, преко надлежних органа, и свако правно лице које управља и/или располаже јавним средствима и додељује државну помоћ у било ком облику; 3) корисник државне помоћи је свако правно и физичко лице, које у обављању делатности производње и/или промета робе и/или пружања услуга на тржишту, користи државну помоћ у било ком облику.

Уредба о правилима за доделу државне помоћи ("Сл.гласник РС", бр.13/2010, 100/2011, 91/2012, 37/2013, 97/2013. и 119/2014) у члану 95 предвиђа коме се може доделитим државна помоћ мале вредности.

Закон о запошљавању и осигурању за случај незапослености ("Сл. гласник РС", број 36/09, 88/10 и 38/15) је правни основ за доношење Локалног акционог плана запошљавања Града Ниша за 2018.годину.

Одлуком о Канцеларији за локални економски развој и пројекте ("Сл.лист Града Ниша", бр.39/2017) чланом 2. је уређен делокруг рада Канцеларије а тиче се унапређења локалног економског развоја.

Правилником о стандардима повољног пословног окружења у јединицама локалне самоуправе ("Сл.гласник РС", бр.33/2016), у члану 2 су утврђени критеријуми које локалне самоуправе морају да испуне у циљу развоја и унапређења подстицајног амбијента на локалном нивоу, привлачења и заштите улагања, ефикасне реализације инвестиционих пројеката, као и олакшавања пословања привредних субјеката.

1.2. Стратешки оквир

Најзначајнији стратешки акти који су коришћени за израду Плана локалног економског развоја су:

- Национална Стратегија за подршку развоја МСП, предузетништва и конкурентности за период од 2015. до 2020. године (Сл.гласник број 35/2015), којом су дефинисани основни

стратешки циљеви: Унапређење пословног окружења, Унапређење приступа изворима финансирања, Континуирани развој људских ресурса, Јачање одрживости и конкурентности МСПП, Унапређење приступа новим тржиштима, Развој и промоција предузетничког духа и подстицање предузетништва жена, младих и социјалног предузетништва;

- Ревизија Стратегије развоја Града Ниша за период 2009-2020. године ("Сл. лист Града Ниша", број 20/2010);

- Акциони план одрживог развоја Града Ниша 2015-2020. ("Сл. лист Града Ниша", број 110/2014);

- Програм развоја Града Ниша за 2018. годину ("Сл. лист Града Ниша", број 138/2017), при чему треба истаћи да се два од укупно три приоритетна циља развоја у 2018. години односе на економски развој: 1) Наставак активности локалне самоуправе на стварању повољног амбијента за нове привредне инвестиције и 2) Привлачење инвеститора и ново запошљавање;

- Локални акциони план запошљавања Града Ниша за 2018. годину.

Стратегијом развоја Града Ниша дефинисана су четири стратешка правца за будући Ниш, при чему је онај усмерен на јачање локалне економије један од приоритетних стратешких циљева.

Стратешки правац II: Успоставити сигурно и поуздано окружење за инвестиције као основу за одржив економски развој.

Циљ стратешког правца II: створити услове за понуду адекватне радне снаге, отварање финансијских могућности за развој предузетништва, логистике, привлачење инвестиција, индустријску реалокацију, унапређење односа и стварање услова за повећање активности локалне пословне заједнице, као и стварање нових предузећа у високопрофитабилним областима.

Општи циљ: Стварање повољног пословног амбијента за инвестирање, развој предузетништва, повећање запослености и јачање конкурентности нишке привреде; јачање иницијатива територијалног маркетинга ради побољшања имиџа града као привредног центра.

Специфични циљеви:

– Успостављање и промовисање модела финансијске и институционалне подршке за развој предузетништва (МСП и пољопривредна газдинства)

– Јачање регионалног и локалног економског развоја.

План локалног економског развоја Града Ниша за 2018. годину представља скуп мера за стварање окружења које погодује привређивању, отварању нових радних места и привлачењу инвестиција.

1.3. Циљеви Програма локалног економског развоја Града Ниша за 2018. годину

Општи циљ овог Програма је допринос економском развоју Града Ниша и стварање повољног пословног окружења.

Специфични циљеви овог Програма су:

- привлачење инвеститора;

- стварање услова за оснивање нових предузећа, проширење капацитета постојећих предузећа, отварање нових радних места и стварање нових производа креирањем локалног финансијског и административног оквира за доделу подстицаја;

- јачање конкурентности нишке привреде;

- позиционирање Града Ниша као снажног привредног центра у региону и шире и пожељне средине за инвестирање, пословање и живот;

- подстицање иновативног и предузетничког понашања, развој предузетништва;

- подстицај увођењу нових технологија и иновација у производне процесе;

- јачање иницијатива територијалног маркетинга ради побољшања имиџа Града као привредног центра;

- повећање запослености унапређењем пословања и стицањем практичних знања и вештина за самосталан рад, нарочито младих људи и теже запошљивих.

II АНАЛИЗА СТАЊА

2.1. Основни подаци о граду

Ниш је по броју становника трећи град у Србији. Налази се на реци [Нишави](#), недалеко од њеног ушћа у [Јужну Мораву](#). Град Ниш заузима површину од око 597 km². На територији Града је организовано пет градских општина.

Ниш је административни и регионални центар Југоисточне Србије. Важан је привредни, универзитетски, културни, здравствени, спортски и туристички центар Србије. Веома важну предност Града представља и нишки Универзитет са 14 факултета са око 30.000 студената и 20 средњих школа.

Географски положај и саобраћајна инфраструктура чине Град Ниш раскрсницом [копненог](#) и [ваздушног саобраћаја Балкана](#) и значајном тачком коридора европског саобраћаја – Коридор 10 (пут и пруга). Томе значајно доприноси међународни аеродром "[Константин Велики](#)", други по величини путни и карго аеродром у Србији. Град Ниш је повезан са седам ЕУ дестинација авионским линијама. Авио превозник Ryan Air лети ка Дизелдорфу, Братислави и Милану а Wiz Air ка Малмеу, Базелу, Мемингему и Дортмунду.

Према последњем попису становништва из 2011. године, на подручју Града Ниша живи 260 237 становника¹. У односу на претходни попис 2002. године, 2011. године број становника Града Ниша је повећан за 3,9%, што је последица механичког прираштаја, јер је тренд виталних догађаја дужи низ година неповољан. Природни прираштај је константно негативан. Тако је током 2015. године 1000 људи више умрло него што је рођено, док је 2016.године износио 836.

У току 2016. године миграциони салдо у Нишу је износио 325 лица, при чему је 3. 735 досељено из других области, а из Ниша се одселило 3.410 лица.

2.2. Достигнути ниво развоја привреде града

Према подацима Агенције за привредне регистре из јануара 2018.године, у Нишу је укупно пословало 3.566 привредних друштава (ПД), чиме је дошло до повећања броја у односу на податке из јануара 2016. када је било активно 2.975 ПД. Такође је дошло до повећања броја предузетника са 7.753 на 8.901, што представља позитиван тренд у ММСПП сектору. Број активних привредних друштава је повећан за 14,8%, док је број предузетника забележио раст од 19,8%. Индустијска производња² на територији Града Ниша има позитиван тренд посматрано од 2015.године. Годишњи раст индустријске производње 2015.године у односу на 2014.годину је 26,1%, а 2016. године у односу на 2015.годину је 7,4%, при чему највећи раст остварују нетрајни производи за широку потрошњу и интермедијарни производи, осим енергије.

У структури укупне индустријске производње прерађивачка индустрија је доминантна са учешћем од 99,4%. Она је и у 2016. у односу на 2015. годину исказала раст од 7,3%. Од индустријских грана највећи пораст остварен је у производњи хемикалија и хемијских производа (37,4%), у производњи електричне опреме (15,8%), производњи производа од гуме и пластике (13,3%) док пад бележе: производња машина и опреме на другом месту непоменуте -52,9%, производња металних производа, осим машина и уређаја -16,5%, производња прехранбених производа -15,1%, производња рачунара, електронских и оптичких производа – 4,2%.

Дугорочно посматрано дошло је до измене у структури прерађивачке индустрије 2016. у односу на 2010.годину: учешће производње прехранбених производа опало је са 12,3% на 6,5%, производње дуванских производа са 64% на 61,5%, производње хемикалија и хемијских производа са 2,8% на 1,8%, производње производа од гуме и пластике са 1,6% на 0,4%, производња основних метала са 8,6% на 0,2%, производње металних производа, осим машина и уређаја са 5,1 на 1,6%. Највећи раст у поменутом периоду у структури прерађивачке производње бележе: производња моторних возила, приколица и полуприколица са 1,2% на 23,2% и производња електричне опреме са 0,3% на 3,6%.

Предност Града Ниша представља континуирано настојање локалне заједнице да постојеће расположиве инфраструктурно опремљене гринфилд и браунфилд локације увећа и опреми нове просторе за будуће инвеститоре. Такође, и дуга индустријска традиција Ниша, која обезбеђује стручне и квалификоване људске ресурсе, пре свега у области електронике, машинства, информационих технологија, као и у сектору логистике, прехранбено - прерађивачкој и текстилној индустрији.

У 2017.години Аеродром "[Константин Велики](#)" је превезао 331.582 путника, што у односу на претходну годину представља раст од 167,8%, што га сврстава у "Групу 4" (аеродроми до 5 милиона путника годишње) на друго место.

Аеродром "[Константин Велики](#)" је званично добио СЕРТИФИКАТ АЕРОДРОМА од стране Директората цивилног ваздухопловства РС, што значи да испуњава све услове за управљање аеродромом у складу са најновијим прописима РС и Уредбом ЕУ Комисије и сврстао се у групу

---

¹ *Извор података: Статистички годишњак Града Ниша 2016. издавач Град Ниш, Градска управа Града Ниша, Секретаријат за привреду, Одсек за статистику*

европских аеродрома који испуњавају највише оперативне и организационе стандарде, као и стандарде из области безбедности ваздушног саобраћаја.

Током 2016. године Ниш је посетило 85. 048 туриста од тога 40.419 домаћих и 44.629 страних гостију. Укупно је остварено 160.947 ноћења или просечно два ноћења по госту.

Током 2017.године Ниш је посетило 106.884 туриста, што представља међугодишњи раст од 25,7%, при чему је остварен већи раст страних туриста (34,5%) у односу на раст домаћих туриста (15,9%). Укупно је остварено 188.730 ноћења и међугодишњи раст од 17,3%, при чему је остварен знатно већи раст ноћења страних туриста од 31,8% у односу на раст ноћења домаћих туриста од 5,9%. Просек ноћења је скоро два ноћења по госту.

Регистрована запосленост – годишњи просек, према подацима НСЗ – Филијала Ниш, на нивоу Ниша у 2016. години износи 75.459 лица, од којих је:

- 60.508 (80,2%) запослено у правним лицима (привредна друштва, предузећа, задруге, установе и друге организације),
- 14.805 лица (19,6%) су предузетници, лица која самостално обављају делатност и запослени код њих, а
- 148 лица (0,2%) чине регистровани индивидуални пољопривредници.

У односу на регистровану запосленост из истог периода претходне године, дошло је до значајне промене (забележено је повећање за 6.167 лица).

Укупан број запослених – осигураних лица, просек 2017. + регистровани пољопривредници, износио је 77.104+124, забележен раст од 1.869 у односу на 2016.год.

Порасту запослености у великој мери допринело је и запошљавање у новоотвореним фабрикама у граду. Код страних инвеститора на подручју Града Ниша тренутно је запослено 9.460 лица. Процена је да ће страни инвеститори у току 2018. године додатно запослити још 2.440 лица, а укупан очекивани број запослених износи 17.150 лица, као у табели.

Број тренутно запослених лица и очекивано запошљавање код страних инвеститора на подручју Града Ниша

Ред. бр.	Назив компаније	Тренутно запослено	Очекивано запошљавање током 2018.	Укупно очекивани број запослених
1.	Olimpias Group са кооперантима (Benetton)	2100	0	2100
2.	Yura	2200	50	2250
3.	Shin Won	800	50	850
4.	Johnson Electric	1400	800	3400
5.	Aster tekstil	600	400	2000
6.	Леони Малошиште (око 1500 из Ниша)	2000	0	2000
7.	Леони Ниш	300	500	2200
8.	Cooperatief IMI Europe	10	190	1250
9.	Zumtobel group	50	450	1100
	УКУПНО	9460	2440	17150

Актуелна стопа запослености за Град Ниш за 2016.годину износи 43,76%.

Расподела броја запослених у правним лицима и лицима која самостално обављају делатност, предузетници и запослени код њих, према секторима делатности изгледа овако: прерађивачка индустрија – 21,3%, трговина на велико и мало и поправка моторних возила – 17,5%, здравствена и социјална заштита – 11%, образовање – 8,4%, саобраћај и складиштење – 7,4%, државна управа и организације обавезног социјалног осигурања – 5,1%, административне и помоћне услужне делатности – 4,3%, стручне, научне иновационе и техничке делатности – 3,9%, грађевинарство – 3,9%, услуге смештаја и исхране – 3,8%, информисање и комуникације – 3,2%, док сви остали сектори делатности садрже заједно 10,2% запослених.

2.3. Стање на тржишту рада

У 2017. години су настављени позитивни трендови на тржишту рада. **Стопа незапослености, која** представља удео незапослених лица у активном становништву, децембра 2016. износила је 28,9%, док је новембра 2017. забележена стопа од 26,6%.

На крају новембра 2017. године, у Граду Нишу, према подацима НСЗ – Филијале у Нишу, регистровано је 37.347 лица која траже запослење, од тога је 19.948 жена или 53,41%. Структура лица која траже запослење је:

- 27.370 незапослених (активних) лица,
- 9.105 лица привремено неспособних или неспремних за рад,
- 646 лица којима мирују права по Закону,
- 81 запослена који траже промену запослења,
- 145 друга лица која траже запослење.

Број незапослених лица која активно траже посао на евиденцији Националне службе за запошљавање Републике Србије (НСЗ) за територију Града Ниша, у 2017. години је износио 27.548 (претходни подаци), што у поређењу са XII 2016. годином представља смањење броја незапослених за 10,2%. Број незапослених лица константно опада од 2013. године, када је износио 36.310.

Према степену образовања, укупан број лица без квалификација и нискоквалификованих (I и II степен) износи 4.458 што чини 16,2%, док је највеће учешће лица са средњим нивоом образовања (III - V степен) 59,9%, учешће лица са вишим и високим образовањем (VI – VIII степен) износи 23,9%.

У структури незапослених (активних) лица на евиденцији НСЗ на подручју Града жене чине 46,5% .

У односу на трајање незапослености, дуже од 12 месеци (дугорочна незапосленост) посао тражи 18.675 лице или 68,2% , стање 31.12.2016. године.

Велико учешће у регистрованој незапослености у Граду Нишу на дан 30.11.2017. године, посматрано према годинама старости имају лица преко 50 година - 8.843 лица или 32,3%, као и млађа незапослена лица до 30 година – 6.245 лица или 22,8%.

III НАЧИН ДОНОШЕЊА И СПРОВОЂЕЊА ПЛАНА

3.1. Припрема

Одлуком о службама Града Ниша ("Сл. лист Града Ниша, број 143/2016), чланом 6. предвиђено да Канцеларија за локални економски развој и пројекте, између осталог, обавља стручне послове унапређења локалног економског развоја, ... припрема и спроводи мере за подстицање конкурентности локалне самоуправе кроз иницирање, припрему, спровођење и управљање инструментима локалне развојне политике, ... проналази и идентификује домаће и међународне изворе финансирања.

На основу покренуте иницијативе и дефинисаног методолошког приступа, полазећи од законама дефинисаних обавеза и надлежности, стратешког оквира, анализе стања привреде, Канцеларија за локални економски развој и пројекте, уз учешће Привредно економског савета, надлежних секретаријата градске управе и осталих заинтересованих актера, израђује Нацрт програма локалног економског развоја Града Ниша за 2018. годину.

Привредно економски савет је стално радно тело Градског већа тј. саветодавно тело, пре свега Градоначелника као председника Градског већа. Привредно економски савет је надлежан да даје иницијативе везане за економски развој, разматра стратегије и планове економског развоја и прати спровођење планова и програма локалног економског развоја (чл.58. Статута Града Ниша).

Полазећи од тога Привредно економски савет разматра Нацрт програма локалног економског развоја Града Ниша за 2018. годину, даје сугестије и закључке на Нацрт програма.

Програм локалног економског развоја Града Ниша за 2018. годину разматра и доноси Градско веће Града Ниша.

3.2. Спровођење

За спровођење Програма локалног економског развоја Града Ниша за 2018. годину надлежна је Канцеларија за локални економски развој и пројекте.

За финансирање предложених мере биће расписан јавни позив а о пријавама ће одлучивати Комисија за доделу финансијских средстава, коју ће формирати Градоначелник Града Ниша. Комисија доноси препоруку коју прослеђује Градском већу Града Ниша на одлучивање.

IV МЕРЕ ЛОКАЛНОГ ЕКОНОМСКОГ РАЗВОЈА ГРАДА НИША ЗА 2018. ГОДИНУ

Полазећи од дефинисаног општег циља и утврђених специфичних циљева Програма, дефинисане су мере усмерене ка њиховом остварењу и то:

- **Подстицање конкурентности**
- **Подстицање запошљавања**
- **Привлачење инвестиција**

Град Ниш се определио да, реализујући ове мере, да приоритет предузећима из области информационах технологија – ИТ, електронике, машинства, из сектора логистике, прехранбено прерађивачке и текстилне индустрије, а све ради привлачења инвеститора.

4.1. Подстицање конкурентности

4.1.1. Интернационализација

4.1.1.1. Интернационализација ММСПП

Интернационализација производа представља помоћ малим и средњим привредним субјектима везаним за јачање конкурентности производа ММСП и предузетничког сектора и укључивање у међународне тржишне токове.

Мера се реализују у складу са правилима за доделу државне помоћи мале вредности (de minimis државне помоћи).

Средства се додељују за покривање дела оправданих трошкова, за организоване или индивидуалне наступе на сајмовима, или посете сајмовима, са ограничењем до 100.000,00 динара по привредном друштву.

Корисници подстицајних средстава су микро, мала и средња предузећа и предузетници, који нису у тешкоћама и регистровани су на територији Града Ниша.

Планирани износ средстава за реализацију ове мере је 3.000.000,00 динара.

Мера ће бити реализована расписивањем јавног позива за предузећа са пословним седиштем на територији Града Ниша..

Средстава су обезбеђена у Буџету Града Ниша на позицији 398, економска класификација 454 „субвенције приватним предузећима“.

4.1.1.2. Интернационализација удружења и привредних асоцијација

Удружењима и привредним асоцијацијама, која организују међународне манифестације привредно-туристичког карактера и или групне посете манифестацијама у иностранству, а којима се промовишу привредно-туристички понтецијали града, биће додељена средства до 1.000.000,00 динара по одабраном кориснику.

Корисници подстицајних средстава су удружења и привредне асоцијације, који нису у тешкоћама и регистровани су на територији Града Ниша. Удружење је организација основана у складу са Законом о удружењима, а у смислу овог програма удружење које је оријентисано на подршку ММСП и предузетницима.

Планирани износ средстава за реализацију ове мере је 4.000.000,00 динара.

Мера ће бити реализована расписивањем јавног позива за удружења и привредне асоцијације са пословним седиштем на територији Града Ниша..

Средстава су обезбеђена у Буџету Града Ниша на позицији 398, економска класификација 454 „субвенције приватним предузећима“.

4.1.2. Унапређење доступности финансирања

Унапређење могућности финансирања у складу са потребама предузетника остаје један од приоритетних циљева локалног економског развоја. Једна од најважнијих и најосетљивијих фаза у животном циклусу сваког пословног подухвата јесте тренутак када треба направити раст у већ постојећем послу или посао развијати. Због тога је важно да у таквим фазама постоје добро разрађени механизми за приступ финансирању.

Мера се реализују у складу са правилима за доделу државне помоћи мале вредности (de minimis државне помоћи).

Локална самоуправа ће јавним позивом позвати банке заинтересоване за краткорочно кредитирање привредних субјеката са територије Града Ниша, уз учешће Града Ниша у субвенционисању камате на кредите за: набавку обртних средстава, трошкове набавке машина и опреме, ради осавремењивања процеса производње, стабилизацију производње, инвестирање у нова савремена средства за рад и производњу у циљу развоја предузетништва, изградње, реконструкције и адаптације пословног простора, ново запошљавање.

Општи услови које морају испуни заинтересоване банке:

- Да наменски, краткорочно, од 12 до 36 месеци, кредитирају набавку средстава из јавног позива. Да се наменско кредитирање дефинише у Уговору о пласману кредита на основу докумената о набавци робе и услуга (фактура, уговор, остала документација) који чини саставни део захтева Граду за наплату субвенционисане камате.

- Корисник кредита ступа у пословни однос са банком. Процену кредитног ризика и одобрење кредита врши банка у складу са својом пословном политиком.

- Минимални износ кредита за који ће се субвенционисати камата је 100.000,00 динара, а максимални износ кредита за који ће се субвенционисати камата је 2.000.000,00 динара.

- Динамика и начин отплате главнице: у једнаким месечним ратама

- Сав ризик одобравања и наплате кредита од корисника сноси банка, уз обезбеђење наменског праћења пласмана чију контролу ће банка омогућити Граду.

- Средства којима ће Град Ниш субвенционисати камату на додељене кредите износе 9.362.409,00 динара. Град Ниш ће субвенционисати камату до утрошка средстава а најкасније до 31.12.2018. године.

Субвенционисање каматне стопе неће се вршити за кредите који се користе за:

- Организовање игара на срећу и лутрија и сличних делатности и намена,

- Производњу и промет роба и услуга које се према домаћим прописима или међународним конвенцијама и споразумима сматрају забрањеним.

Уговорне обавезе не могу се мењати за време трајања уговора.

Сврха субвенционирања дела кредита је да преко домаћег банкарског система допринесе привредном расту кроз подстицање развоја приватног сектора и кроз лакши приступ кредитним средствима, која се одобравају по повољнијим условима.

Корисници подстицајних средстава су микро, мала и средња предузећа и предузетници (осим оних привредних субјеката чија је претежна делатност трговина), који нису у тешкоћама и регистровани су на територији града Ниша.

Средстава су обезбеђена у Буџету Града Ниша на позицији 398, економска класификација 454 „субвенције приватним предузећима“.

4.1.3. Унапређење конкурентности

4.1.3.1. Унапређење конкурентности ММСПП

Помоћ микро, малим и средњим привредним субјектима везаним за јачање конкурентности производа, која се спроводи кроз:

- уређење пословања у складу са захтевима међународних стандарда пословања (имплементација стандарда, сертификација, ресертификација) и обележавање производа „СЕ“ знаком

- истраживање тржишта, потребно за увођење новог или постојећег производа на новом тржишту у другој држави

- електронска презентација предузећа

- тестирање нових производа

- нови дизајн производа и амбалаже

- побољшање постојећих и развој нових производа/услуга

Мера се реализују у складу са правилима за доделу државне помоћи мале вредности (de minimis државне помоћи).

Средства се додељују за покривање до 50% оправданих трошкова, са ограничењем на износ до 300.000,00 динара по привредном друштву.

Планирани износ средстава за реализацију ове мере износи 10.000.000,00 динара.

Корисници подстицајних средстава су микро, мала и средња предузећа и предузетници, који нису у тешкоћама и регистровани су на територији Града Ниша.

Мера ће се реализовати кроз расписивање јавног позива.
Средстава су обезбеђена у Буџету Града Ниша на позицији 398, економска класификација 454 „субвенције приватним предузећима“.

4.1.3.2. Унапређење конкурентности фирми које користе услуге Стартап центра и coworking простора

Помоћ микро, малим и средњим привредним субјектима везаним за јачање конкурентности производа, која се спроводи кроз:

- уређење пословања у складу са захтевима међународних стандарда пословања (имплементација стандарда, сертификација, ресертификација) и обележавање производа „СЕ“ знаком

- истраживање тржишта, потребно за увођење новог или постојећег производа на новом тржишту у другој држави

- електронска презентација предузећа

- тестирање нових производа

- нови дизајн производа и амбалаже

- побољшање постојећих и развој нових производа/услуга

Мера се реализују у складу са правилима за доделу државне помоћи мале вредности (de minimis државне помоћи).

Средства се додељују привредним субјектима који користе услуге Стартап центра и coworking простора за покривање до 50% оправданих трошкова, са ограничењем на износ до 300.000,00 динара по привредном субјекту.

Планирани износ средстава за реализацију ове мере износи 5.000.000,00 динара.

Корисници подстицајних средстава су микро, мала и средња предузећа и предузетници, који нису у тешкоћама и регистровани су на територији Града Ниша.

Мера ће се реализовати кроз расписивање јавног позива.

Средстава су обезбеђена у Буџету Града Ниша на позицији 398, економска класификација 454 „субвенције приватним предузећима“.

4.1.3.3. Унапређење сарадње привреде и научно-образовних институција

У циљу непосреднијег повезивања привреде, образовања и научно образовних и развојних институција, успостављања дуалног образовања и унапређења производних процеса и процедура кроз имплементацију научних достигнућа и унапређење научно образовних процеса, локална заједница ће у току 2018. године подржати пројекте у износу до 1.000.000,00 динара по пројекту а у коме ће заједнички учествовати најмање по три привредна друштва и једна научно образовна акредитована институција.

Планирани износ средстава за реализацију ове мере износи 6.000.000,00 динара.

Мера се реализују у складу са правилима за доделу државне помоћи мале вредности (de minimis државне помоћи).

Корисници подстицајних средстава су микро, мала и средња предузећа, предузетници, кластери и акредитоване научно образовне институције, који нису у тешкоћама и регистровани су на територији Града Ниша.

Мера ће се реализовати кроз расписивање јавног позива.

Средстава су обезбеђена у Буџету Града Ниша на позицији 398, економска класификација 454 „субвенције приватним предузећима“.

4.1.4. Организација Форума напредних технологија (ФНТ)

"Форум наредних технологија – Потенцијали Града Ниша" представља наставак реализације идеје мапирања града Ниша као центра напредних технологија. Идеја организатора Форума је да окупи све активне стејхолдере на пољу напредних технологија у области привреде, науке и образовања и да Ниш, као центар који располаже врхунским капацитетима на пољу електронике, машинства и информационо-комуникационих технологија, представи надлежним министарствима, истраживачко-развојним институцијама, донаторима и дипломатској заједници.

Разлози за покретање пројекта мапирања Града Ниша и организацију "Форума напредних технологија – Потенцијали Града Ниша" леже у чињеници да не постоји јасна слика о развојним и

инвестиционим капацитетима, могућностима и потенцијалима Града Ниша и степену развијености сектора напредних технологија, како у локалној заједници, тако и на националном и регионалном нивоу.

Такође, један од проблема јесте и недостатак задовољавајуће комуникације и сарадње између институција система, истраживачко развојних и образовних институција са производним сектором.

Један од циљева организовања Форума јесте да мапира све потенцијале града и да се овај вид презентације могућности и потенцијала успостави као традиционални скуп који ће се одржавати сваке године. Идеја и жеља организатора је да окупи све носиоце активности у области напредних технологија и мапира недовољно промовисане потенцијале Ниша, у циљу економског развоја, привлачења нових инвестиција и промоције града и региона.

Циљеви Форума напредних технологија су и одржавање и формирање сталне изложбене поставке нишких производа у области напредних технологија; повезивање образовних институција са производним фирмама у сектору напредних технологија, на бази презентованих и идентификованих потенцијала / потреба; стварање услова за успостављање ланаца снабдевача великих, присутних компанија у локалној заједници и сектора МСП-а кроз директне контакте током трајања Форума; промоција могућности образовања и запошљавања у области напредних технологија у сфери електронике, машинства и ИТ-а; дефинисање и започињање континуиране, синхронизоване кампање за промоцију стратешких предности Града Ниша као центра напредних технологија у циљу економског развоја Града и региона; дефинисање проблема, потреба и тема у сфери напредних технологија ради континуиране организације специјализованих догађаја током целе године; презентација и максимизирање коришћења тренутно доступних фондова у окружењу који подржавају развој напредних технологија.

О важности и неопходности организовања Форума говори и чињеница да су иза њега стали Град Ниш као организатор и суорганизатори Регионална привредна комора Нишавског, Пиротског и Топличког управног округа, Електронски факултет Универзитета у Нишу, Национална служба запошљавања Филијала Ниш и Нишки кластер напредних технологија NiCAT. Поред компаније Телеком Србија партнери у реализацији Форума су и око тридесет фирми и институција. Главно обележје рада на реализацији Форума јесте постигнута синергија и сагласност свих учесника око дефинисаних циљева и препознавање потребе организације Форума и даљег, константног рада на мапирању Града Ниша као центра напредних технологија.

"Форум напредних технологија – Потенцијали Града Ниша" ће се организовати октобра или новембра месеца 2018. године.

У периоду између два ФНТ Град Ниш - КЛЕРП ће, у складу са закључцима III ФНТ:

- Пружати подршку организацији манифестација/акција/ на пољу напредних технологија,
- Сачинити преглед компанија у региону Ниша које конвергирају напредним технологијама на бази ИТ,
- Сарађивати на изради студије изводљивости са елементима Smart City концепта даљег развоја града,
- Учествовати у процесу подршке (медијске, развојне, инвестиционе) за систем Научно-технолошког парка.

Мера се реализују у складу са правилима за доделу државне помоћи мале вредности (de minimis државне помоћи).

За реализацију ове мере планирана су средства у висини од 2.500.000,00 динара на позицији 397, економска класификација 424 намењене за реализацију Форума напредних технологија.

4.1.5. Додела награда најуспешнијим компанијама са територије Града Ниша

Канцеларија за локални економски развој и пројекте ће 11.11.2018. године (Дан примирја у Првом светском рату) организовати по други пут доделу годишње награде "Свети Цар Константин и Царица Јелена" најуспешнијим компанијама у складу са Одлуком о изменама и допунама Одлуке о јавним признањима Града Ниша ("Сл.лист Града Ниша", број 106/2017).

Награда "Свети Цар Константин и Царица Јелена" се додељује привредним друштвима, предузетницима, институцијама, удружењима или појединцима са седиштем односно пребивалиштем на територији Града Ниша, у шест категорија (најбољем почетнику, највећем извознику, највећем послодавцу, најуспешнијем привредном друштву у категорији, малих, средњих и великих предузећа, за активности у пољу друштвено одговорног пословања и за највећи допринос локалном економском развоју). Награда се додељује за постигнуте резултате у пословању у претходној години и за изузетан допринос локалном економском развоју.

Предлоге за доделу награде даје КЛЕРП на основу званично објављених података релевантних институција и прибављених мишљења референтних струковних удружења.

Мера се реализује у складу са правилима за доделу државне помоћи мале вредности (de minimis државне помоћи).

За реализацију ове мере планирана су средства у висини од 599.000,00 динара на позицији 396 економска класификација 423 намењене за промоцију привредних потенцијала Града Ниша.

4.1.6. Инвестиција у јачање капацитета индустрије напредних технологија – спровођење пројекта Научно технолошког парка Ниш (НТПНиш)

Развој индустрије напредних технологија је од изузетног значаја за свеукупни и динамичан локални економски развој. Активности овог привредног сектора све више добијају на значају у привредним активностима града. Истовремено, на тржишту рада све је више присутна тражња за профилем кадрова из ИТ сектора.

Подстицање развоја сектора напредних технологија, јачање тржишних позиција привредних субјеката овог сектора, промоције пословних идеја, размене искустава и технолошких достигнућа, повећање могућности смањења незапослености и стручно усавшавање младих, подстицање развоја конгресне индустрије, сарадња и повезивање са другим националним, регионалним и међународним струковним организацијама значајно ће допринети јачању ИТ сектора и економског развоја у целини.

Град Ниш се стратешки определио за динамичан развој ИТ сектора. Корак ка том циљу је и опредељење Града за изградњу Научно технолошког парка који би се реализовао уз подршку надлежних министарстава Владе Републике Србије.

Оснивање научно технолошких паркова, које је у тесној вези са универзитетом и остатком научне заједнице, отвара могућност формирања привредних друштава заснованих на иновацијама произашлим из научних истраживања и даје инфраструктурну подршку за остваривање заједничких пројеката научника и заинтересованих предузећа.

Научно технолошки парк Ниш (НТП Ниш) биће организација која обезбеђује инфраструктуру и услуге за помоћ иновативним предузећима у остваривању пословних успеха на тржишту високих технологија.

Научно-технолошки парк Ниш има за циљ да постане регионални центар за динамичан развој иновативног научно-технолошког предузетништва, интернационалну промоцију пројеката и компанија и као такав, основа реинжењеринга привреде нишког региона и јачања његове глобалне конкурентности.

Општи циљ оснивања Научно-технолошког парка:

- Створити самоодржив систем развоја високо-иновативних научно-технолошких малих и средњих компанија
- Помоћи ојачавању регионалне економије базиране на знању
- Подржати Start - up компаније у процесу сазревања, за тржиште капитала и индустријализацију
- Створити иновативну научно-технолошку базу која ће компанијама пружити, поред квалитетног простора и комуникационих услуга, услуге консалтинга и подршке за прототипски развој
- Створити услове за сазревање и обуку студената и истраживача са Универзитета у домену пословних вештина
- Утицати на унапређење система образовања и на курикулуме високошколских установа осавремењивањем наставних садржаја, метода преноса знања и подстицањем иновативног и предузетничког духа
- Повезати се са другим научно-технолошким парковима у региону и свету.

Град Ниш је током 2016. и почетком 2017. године предузео низ конкретних активности на реализацији овог пројекта:

Градско веће Града Ниша је донело Решење о спремности за припрему и реализацију пројекта "Научно – технолошки парк Ниш" бр. 22-2/2017-03, којим је Канцеларија за локално економски развој и пројекте одређена као јединица за имплементацију пројекта НТП и праћење реализације у управљању пројектом.

Пројекат се реализује у три фазе и то:

- **прва фаза** је реализована тј. завршена је изградња – опремање студентског центра Електронског факултета Универзитета у Нишу; центар започео је са радом септембра 2017, у јануару 2018. године имао је 6 станара, док је у току припрема новог јавног позива за коришћење услуга и повезивање у Центар за иновативно предузетништво младих (Start - up центар) на Електронском факултету у Нишу.

- **друга фаза** је изградња вишенаменске ламеле Електронског факултета Универзитета у Нишу: Креирање Отвореног простора за реализацију пројеката (студенти, наставни кадар, привреда), Креирање простора за подршку студентског/наставничког предузетништва, Стварање просторних услова за реализацију новог вида образовања (академско пројектно дуално образовање) уз тешњу везу са локалним компанијама.

- **трећа фаза:** изградња зграде НТП Ниш, која обухвата - обезбеђење инфраструктуре и услуга за помоћ иновативним предузећима у остваривању пословних успеха на тржишту високих технологија. Иновативне фирме добијају специфичну опрему на услужно коришћење како би иницијална улагања фирми била нижа.

Носилац овог пројекта је Канцеларија за локални економски развој и пројекте а финансира се из средстава Владе Републике Србије и Европске инвестиционе банке. Укупна вредност друге и треће фазе пројекта је 15,2 милиона евра. Очекивани завршетак радова је 2020. година.

За реализацију ове мере планирана су средства у буџету у висини од 14.000.000,00 динара на позицији 401 и 402, економска класификација 423 и 511 намењена су за координаторе за безбедност, технички пријем објекта, пројектантски надзор, затим за изградњу недостајуће инфраструктуре, израду главног пројекта заштите од пожара.

4.1.7. Промоција расположивих средстава за подстицање конкурентности из националних и међународних извора финансирања

Развојна агенција Србије као Агенција Владе нуди широк спектар услуга, укључујући подршку директним улагањима и промоцији извоза, али и имплементације пројеката који за циљ имају унапређење конкурентности и регионалног развоја. У току су: Јавни позив за учешће у програму подршке секторима прерађивачке индустрије и Јавни позив за учешће у програму подршке развоју конкурентности ММСПП – Компонента 3.

Министарство привреде спроводи Програм подстицања развоја предузетништва кроз развојне пројекте у 2018. години (бесповратна средства у износу од 20% од вредности инвестиционог пројекта) и Програм подстицања развоја предузетништва кроз финансијску подршку за почетнике у пословању у 2018. години (бесповратна средства у износу од 30% од вредности улагања) у сарадњи са Фондом за развој Републике Србије (за куповину, изградњу, доградњу, реконструкцију, адаптацију, санацију, инвестиционо одржавање, производног простора или пословног простора који је у саставу производног простора, или у којем се обавља производња или складиштење производа, за куповину нове или половне производне опреме (не старије од пет година), укључујући доставна возила за превоз сопствених производа и друга транспортна средства која се користе у процесу производње, за трајна обртна средства, која могу да чине највише 20% укупног инвестиционог улагања, за набавку софтвера и других нематеријалних улагања).

Такође, ово министарство пружа подршку унапређењу локалне и регионалне инфраструктуре – Градимо заједно, који ће се реализовати у 2018. години, у висини до 50% вредности пројекта без ПДВ. За учешће Града Ниша у реализацији пројекта по основу програма министарства, на позицији зграде и грађевински објекти, планирана су средства у износу од 190.000.000,00 динара.

Фонд за развој Републике Србије је један од субјеката на националном нивоу за подршку економског развоја путем: инвестиционих кредита, кредита за предузетнике, кредита за почетнике (Start - up кредита), краткорочних кредита, кредита за трајна и обртна средства, гаранција, споразумног измирења обавеза, кредита за одржавање текуће ликвидности, репрограма, подршка инвестицијама у привреди.

Фонд за иновациону делатност реализује: Програм ТТФ - трансфер гехнологије из јавног академског сектора у комерцијални сектор (Универзитет у Нишу се преко свог Центра за трансфер технологије прикључио Програму ТТФ); Програм сарадње науке и привреде (приватних малих и средњих предузећа), пружање услуга за предузетнике и истраживаче у

Србији кроз Програм раног развоја и Програм суфинансирања иновација, као стални програми Фонда за иновациону делатност.

Такође, привредницима су на располагању **средства ЕУ**, посебно у оквиру Програма за истраживање и иновације Хоризонт 2020, али и Програм за конкурентност малих и средњих предузећа – КОЗМЕ.

Међународни кредити - Европски инвестициони фонд (ЕИФ) и Банка Интеса су потписали уговор у оквиру КОЗМЕ програма Европске комисије за мала и средња предузећа за кредитирање под повољнијим условима – са дужим роком отплате и без хипотеке као средства обезбеђења.

Канцеларија за локални економски развој и пројекте, као дефинисани субјекат подршке улагањима у складу са Законом о улагањима, ће пружати стручну помоћ у промовисању ове мере у складу са постојећим механизмима подршке који су прошли законом утврђену процедуру, те се за ове намене неће издвајати средства из буџета.

4.1.8. Зона унапређеног пословања "Нишка Варош" (БИД зона)

Зона унапређеног пословања "Нишка Варош" је један од инструмената подстицања локалног економског развоја. Подизање квалитета инфраструктуре и услуга пословних и бизнис делова ове зоне се обезбеђује заједничким пројектом Града и организација и појединаца, власника великог броја фирми које послују у централној градској зони, који су посебно заинтересовани за ове промене. Циљ је унапређење пословног окружења унутар зоне, унапређење туристичких потенцијала зоне и понуде културно – уметничког садржаја. Сви заинтересовани актери као што су Град, власници некретнина, трговци, привредници у зони, учествују у креирању и реализацији пројекта.

Зона је омеђена улицама Николе Пашића, Обреновећева, Цара Душана и Косте Стаменковића, док се у самој зони налазе улица Копитарева и Трг Републике.

Планиране активности за 2018. годину су: активни маркетиншки приступ, унапређење безбедности, организовање јавних манифестација из области културе (са акцентом на луткарску позоришну уметност, младе ромске уметнике, џез концерт и из области екологије), уређење зоне, одржавање комуналног реда, повећање туристичке понуде зоне, означавање зоне "QR" кодовима.

Мера се реализују у складу са правилима за доделу државне помоћи мале вредности (de minimis државне помоћи).

У Буџету Града Ниша за 2018.годину, предвиђена су средства у износу од 5.000.000,00 динара. Средства се налазе на позицији 400, економска класификација 481 - реализација пројекта „Зона унапређеног пословања - Нишка Варош (БИД зона) “.

4.1.9. Унапређење и промоција туристичких потенцијала Града Ниша

Град Ниш је на бази прописаних критеријума, решењем Министарства привреде проглашен за туристичко место прве категорије.

Крајем 2017.године је усвојен Програм развоја туризма Града Ниша са акционим планом за период 2018 – 2020.године ("Сл.лист Града Ниша", бр.139/2017).

Приоритети развоја туризма Града Ниша, усвојени овим документом су:

- 1. Развој туристичке дестинације – Град Ниш, Нишка Бања** кроз:
  - Унапређење организације, промоције и тражње туристичке дестинације
  - Унапређење маркетинг активности за промовисање Ниша као туристичке дестинације
  - Брендирање Града Ниша као препознатљиве дестинације
  - Унапређење туристичке инфраструктуре у Нишу (израда урбанистичко-планских докумената, изградња нових објеката, реновирање старих објеката, изградња нових споменичких обележја, изградња и уређење туристичке инфраструктуре, унапређење рада Аеродрома „Константин Велики“, естетско уређење града...).
  - Подршка пројектима и активностима које за циљ имају умрежавање историјски и туристички повезаних градова.
  - Подршка активностима заснованим на сарадњи са европским земљама које у граду Нишу имају конзуларна представништва и које повезују збртимљене градове .
- 2. Развој туристичког производа** кроз:
  - Повећање тражње за туристичким производом,
  - Организацију догађаја и манифестација,
  - Развијање различитих видова туризма,
  - Повећање смештајних капацитета...
- 3. Стварање амбијента атрактивног за инвестиције**

4. **Позиционирање Града Ниша као регионалног туристичког центра југоисточне Србије**

5. **Безбедност**

Град Ниш располаже значајним туристичким ресурсима и потенцијалима, што захтева наставак активности и у 2018. години, које се односе на улагања у туристичку инфраструктуру и објекте у циљу унапређења конкурентности града у области туризма:

- 1) Ревитализација и уређење комплекса Нишке тврђаве (ровче и бедеми),
- 2) Презентација виле са перистилом и изградња заштитне конструкције,
- 3) Аква парк на локацији "Лозни калем" у Нишкој Бањи
- 4) Изградња мултифункционалног објекта за потребе културе на Булевару Немањића
- 5) Пројекат рестаурације фасада градске архитектуре у оквиру старог градског језгра града Ниша – II фаза
- 6) Уређење Трга Краља Милана и пешачког моста код Тврђаве,
- 7) унапређење туристичке инфраструктуре и објеката у Нишкој Бањи
- 8) Уређење Церјанске пећине и наставак истраживачких активности
- 9) Спровођење активности на даљем унапређењу рада Аеродрома "Константин Велики"
- 10) Реализација Програма рада Туристичке организације Ниш у 2018. години: брендирање и активна промоција Ниша као туристичке дестинације; промоција на сајмовима у земљи и иностранству; манифестације – организација и подршка; издавачка делатност.

4.1.10. Подстицање развоја пољопривреде

Програмом подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја Града Ниша утврђује се структура мера, односно намена и начин коришћења средстава за 2018. годину која су одређена за Буџетски фонд за пољопривреду и рурални развој Града Ниша у оквиру Програма 5 – Пољопривреда и рурални развој.

Програмом се планира реализација следећих мера:

-Мере директних плаћања - Регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање)

Мере кредитне подршке - Суфинансирање камата за пољопривредне кредите

Мере руралног развоја:

- Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава
- Успостављање и јачање удружења у области пољопривреде
- Управљање ризицима
- Инвестиције за унапређење и развој руралне инфраструктуре
- Подршка младима у руралним подручјима
- Економске активности у циљу подизања конкурентности у смислу додавања вредности кроз прераду као и увођење и сертификацију система квалитета хране, органских производа и производа са ознаком географског порекла на газдинствима и

Посебни подстицаји - Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју.

Реализација Програма, односно дефинисане мере допринеће:

- модернизацији производње и јачању производне конкурентности, кроз повећање продуктивности газдинства и смањење производних трошкова;
- достизању националних и стандарда ЕУ;
- повећању квалитета производа, хигијене и безбедности хране;
- побољшању конкурентности породичних пољопривредних газдинстава;
- увођењу нових технологија и иновација, и отварање нових тржишних могућности;
- очувању производње традиционалних производа;
- повезивању сектора пољопривреде и сектора туризма;
- добијању производа веће додате вредности у циљу повећања дохотка и
- побољшању одрживих услова за живот сеоског становништва.

Секретаријата за пољопривреду у току 2018. године планира и спровођење активности на заштити, уређењу и коришћењу пољопривредног земљишта: уређење атарских путева, организовање пољочуварске службе, подизање нивоа заштите од града и поплава на водотоцима другог реда.

4.2. **Подстицање запошљавања**

Подстицање запошљавања се остварује кроз сарадњу релевантних националних институција, локалне самоуправе и Националне службе за запошљавање, привредних субјеката, цивилног сектора и других заинтересованих субјеката.

4.2.1. Локални акциони план запошљавања Града Ниша за 2018. годину

У функцији подстицања запошљавања и смањења незапослености Градоначелник Града Ниша је, фебруара 2018. год., донео Локални акциони план запошљавања Града Ниша за 2018. годину (у даљем тексту: ЛАПЗ).

Овај плански документ представља основни инструмент спровођења активне политике запошљавања на годишњем нивоу у локалној заједници.

ЛАПЗ је израдила Градска управа Града Ниша – Секретаријат за привреду, уз активно учешће Локалног савета за запошљавање и у сарадњи са Националном службом за запошљавање - Филијала Ниш, Канцеларијом за локални економски развој и пројекте, малим и средњим предузећима, организацијама цивилног друштва и другим партнерима, По добијеном позитивном мишљењу Локалног савета за запошљавање усвајио га је Градоначелник Града Ниша.

Сачињен је у складу са Законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 38/15 и 113/17) и у функцији је остваривања Националне стратегије запошљавања за период 2011-2020. године („Службени гласник РС”, број 37/11) и Националног акционог плана запошљавања за 2018.годину („Службени гласник РС”, број 120/2017) као и локалних стратешких и планских докумената - Ревизија стратегије развоја Града Ниша и Програм развоја Града Ниша за 2018. год..

Локалним акционим планом запошљавања Града Ниша за 2018. годину дефинисани су приоритети политике запошљавања, мере за остваривање приоритета, носиоци послова запошљавања и извори финасирања појединачних мера.

Програми и мере активне политике запошљавања, који ће се реализовати 2018. у циљу подстицања запошљавања и за које су опредељена средства Буџетом Града су:

1. Програм јавних радова –7.000.000 динара,
2. Програм обуке на захтев послодавца - 3.000.000 динара,
3. Програм стицања практичних знања за неквалификована лица, вишкове запослених и дугорочно незапослене - 4.000.000 динара,
4. Субвенције за самозапошљавање - 12.000.000 динара,
5. Субвенције за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих - 14.000.000 динара.

Град Ниш је за ове намене обезбедио средства у износу од 40.000.000,00 динара, Одлуком о буџету Града Ниша за 2018. годину („Службени лист Града Ниша“, број 130/2017) [у разделу 4 - Градска управа; глава 4.1- Градска управа; програм 3-Локални економски развој; програмска активност 1501-0002 Мере активне политике запошљавања; на позицији 58; економска класификација 463-Трансфери осталим нивоима власти.](#)

Захтев за учешће у суфинансирању програма и мера активне политике запошљавања у 2018. год. Град Ниш ће поднети Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, преко Националне службе за запошљавање –филијале у Нишу. Након усвајања захтева од стране надлежног министра Национална служба за запошљавање - филијала у Нишу и Град Ниш закључиће Споразума о уређивању међусобних права и обавеза у реализацији Програма и мера активне политике запошљавања за 2018. године.

Носиоци активности предвиђених / дефинисаних програма и мера су Град Ниш Градска управа – Секретаријат за привреду, Канцеларија за локални економски развој и пројекте и Национална служба за запошљавање – филијала Ниш.

Поједине градске општине су у својим одлукама о буџету за 2018. годину, такође, издвојиле средства за запошљавање и то:

општина Пантелеј - 1.000.000,00 динара,	Градска општина
Палилула - 500.000,00 динара,	Градска општина Нишка
Бања - 450.000 динара.	

4.2.2. Мере Националне службе за запошљавање, које Филијала Ниш спроводи на територији Града Ниша

Национална служба за запошљавање ће током текуће године, средствима из републичког буџета, у складу са Националним акционим планом запошљавања за 2018.год, реализовати следеће програме и мере активне политике запошљавања:

1. Посредовање у запошљавању лица која траже запослење
2. Професионална оријентација и саветовање о планирању каријере
3. Субвенције за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих (млади до 30 година старости—без квалификација/са ниским квалификацијама или млади који посао траже дуже од 12 месеци; старији од 50 година; вишкови запослених; Роми; особе са инвалидитетом; радно способни корисници новчане социјалне помоћи; млади до 30 година старости са статусом деце палих бораца; млади до 30 година старости који су имали/имају статус детета без родитељског старања; жртве трговине људима; жртве породичног насиља.
4. Подршка samozapošljavanju
5. Додатно образовање и обука
  - 5.1. Програм стручне праксе
  - 5.2. Програм стицања практичних знања за неквалификована лица, вишкове запослених и дугорочно незапослена лица
  - 5.3. Обуке за тржиште рада
    - 5.3.1. Специјалистичке информатичке обуке у складу са потребама тржишта рада
  - 5.4. Обуке на захтев послодавца – за незапослене
  - 5.5. Обука за потребе послодавца за запосленог
  - 5.6. Функционално основно образовање одраслих
6. Подстицаји за запошљавање корисника новчане накнаде за случај незапослености
7. Јавни радови
8. Мере активне политике запошљавања за особе са инвалидитетом
9. Суфинансирање програма или мера активне политике запошљавања предвиђених локалним акционим плановима запошљавања (ЛАПЗ).

Програми и мере активне политике запошљавања утврђени националним акционим планом, које ће током 2018. године спроводити НСЗ, реализују се у складу са Законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености, Законом о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом и правилима о контроли државне помоћи. Селекција лица са евиденције НСЗ за укључивање у мере активне политике запошљавања врши се у складу са Упутством о условима за укључивање незапосленог у мере активне политике запошљавања („Службени гласник РС”, број 97/09).

Канцеларија за локални економски развој и пројекте, као дефинисани субјекат подршке улагањима у складу са Законом о улагањима, ће промовисати и пружати стручну помоћ у припреми и реализацији ових мера.

4.2.3. Реализација пројекта "Подршка социо – економској стабилности у региону западног Балкана" у сарадњи са немачком организацијом "ХЕЛП"

Град Ниш је, у сарадњи са немачком организацијом ХЕЛП, узео учешће у Програму „Подршка социо-економској стабилности у региону западног Балкана”. Вредност пројекта за Град Ниш је 120.000,00 евра, од чега Град суфинансира пројекат у износу од 48.000,00 евра а Влада Републике Немачке у износу од 72.000,00 евра. Пројекат се на територији Града Ниша реализује у периоду од јула 2017. године до 31.12.2018. године.

У оквиру Програма, који се спроводи преко Канцеларије за локални економски развој и пројекте, биће подржано најмање 50 микро бизниса у Нишу у циљу започињања или развоја пословних делатности.

Средства за реализацију овог пројекта обезбеђена су у Буџету Града Ниша, у разделу 9 – КЛЕРП, програм 3 Локални економски развој, у износу од 6.240.000,00 динара. Средства се налазе на позицији 399, економска класификација 424 - реализација пројекта "Подршка социо-економској стабилности у региону западног Балкана".

4.3. Привлачење инвестиција

Један од битних фактора бржег и континуираног економског развоја је обезбеђивање додатног капитала за улагање у економски развој као и привлачење потенцијалних инвеститора, пре свега на бази ресурса и потенцијала којима Град располаже и које је спреман да, у границама надлежности и ингеренције локалне самоуправе, понуди инвеститорима.

Због тога је промоција ресурса града и брендирање Града Ниша као атрактивног и пожељног места за улагање од великог значаја за укупни економски раст.

4.3.1. Промоција и примена Уредбе о условима и начину привлачења директних инвестиција на територији Града Ниша

Влада Републике Србије донела је Уредбу о условима и начину привлачења директних инвестиција (Сл.гласник РС бр.110/2016).

Доношење Уредбе има за циљ обезбеђење континуитета привредног раста путем директних инвестиција како би се добили нови капацитети, увеле нове напредне технологије и нова радна места.

Овом Уредбом ближе се уређују критеријуми, услови и начин привлачења директних инвестиција и улагања од посебног значаја у складу са прописима којима се уређују улагање и додела државне помоћи.

Уредбом је дефинисано:

- директне инвестиције јесу улагања у материјална и нематеријална средства привредних субјеката, у циљу започињања нове пословне делатности, проширења постојећих капацитета или проширења производње на нове производе и производне процесе

-улагања у материјална средства јесу улагања у земљиште, зграде, производне погоне, машине и опрему, у складу са прописима којима се уређује државна помоћ, а која се признају као оправдани трошкови улагања, ако их користи искључиво корисник средстава (гринфилд или браунфилд инвестиције)

-улагања у нематеријална средства јесу улагања у патенте и лиценце у складу са прописима којима се уређује државна помоћ

-улагања за ново запослене који су повезани са инвестиционим пројектом представљају нето повећање броја домаћих држављана запослених на неодређено време, са пуним радним временом, код корисника средстава у периоду реализације инвестиционог пројекта, у поређењу са укупним бројем лица запослених на одређено и неодређено време, домаћих држављана, на дан подношења пријаве за доделу средстава подстицаја

-оправдани трошкови јесу улагања у материјална и нематеријална средства и бруто зараде за нове запослене.

Уредбом се ближе одређује:

1. Висина средстава подстицаја и право на учешће у поступку доделе средстава подстицаја:

- Извори и намена средстава за привлачење директних инвестиција

- Право на учествовање у поступку доделе средстава

-Изузимање од права на доделу средстава

- Привредни субјекти којима се могу доделити средства

-Максимални дозвољени износи подстицајних средстава

2.Дозвољеност доделе и услови за доделу средстава:

-Инвестициони пројекти за које се могу доделити средства

-Услови за доделу средстава

-Рок за реализацију инвестиционог пројекта

-Критеријуми за анализу квалитета инвестиционих пројеката

3.Врста и висина средстава која се могу доделити

-Подстицаји за оправдане трошкове бруто зарада за нова радна места повезана са инвестиционим пројектом

-Подстицаји за оправдане трошкове улагања у основна средства

-Додатни подстицаји за радно интензивне инвестиционе пројекте

За Град Ниш, који је разврстан у прву групу развијености, могу се доделити врста и висина средстава и то:

-Извори и намена средстава за привлачење директних инвестиција

Средства подстицаја за привлачење директних инвестиција се обезбеђују у Буџету Републике Србије.

Средства се могу користити за финансирање инвестиционих пројеката у производном сектору и сектору услуга које могу бити предмет међународне трговине, у складу са овом Уредбом.

-Инвестициони пројекти за које се могу доделити средства

Инвестиционе пројекте у производном сектору код којих су оправдани трошкови улагања најмање 500.000 евра и којима се обезбеђује запошљавање најмање 50 нових запослених на неодређено време, односно отварање најмање 50 нових радних места повезаних са инвестиционим пројектом у јединицама локалне самоуправе које су према степену развијености разврстане у прву групу;

-За подстицај за оправдане трошкове бруто зарада за нова радна места повезана са инвестиционим пројектом.

Кориснику средстава који отвори нова радна места повезана са инвестиционим пројектом у јединици локалне самоуправе која је разврстана у прву групу разврставања јединица локалне самоуправе према степену развијености, одобравају се средства у висини од 20% оправданих трошкова бруто зарада из члана 3. ове уредбе, а у максималном износу од 3.000 евра у динарској противвредности по новоотвореном радном месту.

-За подстицај за оправдане трошкове улагања у основна средства

Кориснику средстава који реализује инвестициони пројекат у јединици локалне самоуправе која је разврстана у прву групу разврставања јединица локалне самоуправе према степену развијености, може се одобрити повећање износа средстава из члана 13. ове уредбе у висини до 10% оправданих трошкова улагања у основна средства.

-Додатни подстицаји за радно интензивне инвестиционе пројекте

Кориснику средстава који реализује радно интензивни инвестициони пројекат може се одобрити повећање износа бесповратних средстава за 10% од износа оправданих трошкова бруто зарада за свако повећање броја нових радних места повезаних са инвестиционим пројектом преко 200 нових радних места, за 15% за преко 500 нових радних места, за 20% за преко 1000 нових радних места.

Средства могу бити додељена под следећим условима:

1) да се директна инвестиција одржи на истој локацији у јединици локалне самоуправе у периоду од најмање пет година након реализације инвестиционог пројекта за велике привредне субјекте, односно најмање три године за мале и средње привредне субјекте и

2) да се достигнути број запослених код корисника средстава након реализације инвестиционог пројекта не смањује у периоду од пет година за велике привредне субјекте, односно три године за мале и средње привредне субјекте.

Корисник средстава, након достизања пуне запослености, у складу са уговором о додели средстава подстицаја, дужан је да сваком новом запосленом редовно исплаћује уговорену зараду.

Канцеларија за локални економски развој и пројекте ће у складу са Законом о улагањима и дефинисаним надлежностима промовисати могућности за коришћење расположивих средстава и постојеће механизме подршке у складу са Уредбом о условима и начину привлачења директних инвестиција, пружати административно-техничку и стручну подршку заинтересованим улагачима у процесу доношења одлуке и реализације инвестиција које могу бити подржане у складу са Уредбом. Град Ниш неће из буџета издвајати средства за ове намене.

Реализација пројеката од државног интереса

Успешност досадашње сарадње са инвеститорима најбоље се огледа у броју отворених нових радних места, као и у максимално скраћеном времену потребном за реализацију гринфилд и браунфилд инвестиција. Она се реализује кроз константну комуникацију инвеститора и Града, што укључује сарадњу са свим надлежним управама и службама, јавним предузећима и Националном службом за запошљавање.

У току је реализација пројеката водећих светских компанија као што су:

1) Aster textile

Компанија Aster textile бави се услужном производњом готових одевних предмета женске конфекције за светски познате модне брендове: MARKS&SPENCER, TESCO, ZARA, TOPSHOP, REISS, ESPRIT, RIVER ISLAND, ARCADIA GROUP, SAINTSBURRY'S, SANDRO, BESTSELLER, S'OLIVER, H&M.

Вредност инвестиције 6,6 милиона евра.

Турска компанија Aster textile је у децембру 2015. године купила ЕИ Чегар из стечаја и реконструисала објекат.

Компанија је 18.12.2015. године са Владом РС закључила уговор о додели средстава подстицаја у висини од 1,6 мил. евра, уз уговорну обавезу да запосли 500 радника и изврши улагања у вредности од 5 мил. евра.

Фабрика Aster textile д.о.о. Ниш је званично отворена 19.10.2016. године. У компанији тренутно ради близу 1000 радника и инвеститор је испунио све обавезе према држави. У плану је запошљавање 2.000 радника. У 2017 години инвеститор је показао интересовање за одабир локације за отварање новог производног погона. Очекују се даљи кораци.

2) Integrated MicroElectronics Incorporated (IMI)

Integrated MicroElectronics Incorporated (IMI), Филипини - састављање микроелектронских компоненти, преваходно за аутомобилску индустрију.

Меморандум о разумевању са РС и Градом Нишом потписан 19.08.2016. године.

Инвеститор ће, уз помоћ Владе РС и Града Ниша, покренути производни погон и запослити 1.250 радника у наредних 10 година. Вредност инвестиције у основна средства у периоду од 2016. до 2026.године је 32.329.000 евра.

Инвеститор је регистровао привредно друштво у Нишу. Инвеститор ће купити потребно земљиште за реализацију инвестиционог пројекта. Купљено је земљиште 2017. године и кренуло се у изградњу фабрике и реализацију инвестиције на локацији Лозни калем код Нишке бање. Планиран завршетак радова јул 2018.

3) Johnson Electric

Привредно друштво Johnson Electric d.o.o. Niš, са седиштем у Хонг Конгу основано 2013. године. Johnson Electric група је лидер у производњи компоненти за електромоторе, моторе, соленоиде и прекидаче.

- I фаза: Уговор о додели субвенција је потписан 23.8.2013. године, вредност инвестиције је 15 милиона евра, планирано 1.000 радних места. Изграђена је фабрика у индустријској зони Север, на површини од 10.000 m², отворена 12.09.2014. године.

- II фаза: Нова производна хала површине 13.000 m², ИЗ Север, отворена 16.04.2016.године, 22.02.2017. године издата употребна дозвола.

- III фаза: У току је процес отуђења земљишта и припреме документације за издавање локацијских услова и грађевинске дозволе за нову фабрику од 14.200 m² на истој локацији, вредност инвестиције је 50 мил. евра у наредних 5 година, планирано је запошљавање најмање 2.400 радника (укупно 3.400 радника до 2020. године).

Предвиђени су финансијски подстицаји у износу од 19,2 милиона евра (8.000 по новом радном месту).

Град Град Ниш ће обезбедити додатних 2,83 ha земљишта (процењена вредност око 1,7 милиона евра) и кофинансирати измештање канализације, доградити тротоаре, организовати нове линије градског превоза. I и II фаза су релизоване, у току је реализација III б фазе изградње нове фабрике од 20.000 m², после успешно реализоване III а фазе, партерног уређења ограда, паркинга, саобраћајница и изградње азотне станице.

4) Leoni Niš

Оснивач је LEONI BORDNETZ – SYSTEME GMBH из Немачке. Тренутно је запослено 5.000 радника у фабрикама у Прокупљу и Дољевцу.

Нова фабрика у Нишу - производња кабловских сетова за купца BMW, производња електричних уређаја и склопова, вредност инвестиције је 22 милиона евра, укупан број запослених до октобра 2019.године је 2.200 радника.

Локација се налази у Индустријској зони Запад код КП Дома, на 8,4 ha од чега је 6 ha купљено од приватних власника, 2,4 ha је пренето са РС на Леони на основу Уредбе о условима и начину под којима локална самоуправа може да да у закуп или отуђи грађевинско земљиште по ценама мањим од тржишне или без надокнаде.

Укупан износ подстицајних средстава износи 6.424.000 евра.

Динамика реализације: грађевинска дозвола добијена 22.02.2017.године, до краја јула 2017. године предвиђен је завршетак објекта површине 6.000 m², до почетка 2018. године завршетак изградње фабрике на 28.000 m².

5) Zumtobel Group

Zumtobel Group, Аустрија једна је од водећих компанија у области иновативних решења за освету и производњу пратећих компоненти. Са међународним брендovima Thorn, Tridonic i Zumtobel, acdc i Reiss, својим клијентима широм света нуди широк спектар производа и услуга.

Почетком 2016. године Zumtobel Group је донирао најмодернију уличну ЛЕД освету у Нишу и Београду, као и паметни оперативни систем.

Компанија планира изградњу фабрике у Нишу површине 40.000 m² са преко 1.000 радника. Вредност инвестиције износи 30 милиона евра.

Динамика је следећа: 29.07.2017. почетак радова

27.11.2017. издата грађевинска дозвола за изградњу водоводне мреже II фаза.

28.11.2017. издате су грађевинске дозволе за две саобраћајнице (уз пругу и горња прилаз за објекте становања). Планиран завршетак радова јул 2018.

У циљу успостављања и одржавања контаката са инвеститорима, који су реализовали планиране инвестиције као што су Yura Corporation д.о.о. Ниш, Benetton Serbia д.о.о. Ниш., “Фабрика Дувана” а.д. Ниш - Philip Morris International, перманентно се ради на унапређењу односа и решавању евентуално насталих потешкоћа и проблема (Aftercare). Град наставља да брине о потребама инвеститора и након реализације инвестиције, кроз унапређење јавног транспорта, накнадних потреба инвеститора, инфраструктуре и др.

4.3.2. Промоција и примена Уредбе о условима, начину и поступку под којима се грађевинско земљиште у јавној својини може отуђити или дати у закуп по цени мањој од тржишне цене, односно закупнине или без накнаде, као и услове, начин и поступак резмене непокретности

4.3.2.1. Отуђење или давање у закуп грађевинског земљишта са накнадом или/и без накнаде

Отуђење или давање у закуп грађевинског земљишта прописано је Законом о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09 – испр. 64/10 – одлука УС 24/11, 121/12, 42/13 – одлука УС 50/2013 – одлука УС 98/13 – одлука УС 132/14 и 145/14), а реализује се путем Уредбе о условима, начину и поступку под којима се грађевинско земљиште у јавној својини може отуђити или дати у закуп по цени мањој од тржишне цене, односно закупнине или без накнаде, као и услови, начин и поступак размене непокретности („Службени гласник РС“, број 61/15).

У складу са чл. 1. “наведене уредбе ближе се прописују услови, начин и поступак под којима се врши размена грађевинског земљишта у јавној својини, начин и услови за улагање грађевинског земљишта ради остваривања јавно-приватног партнерства, услови, начин и поступак под којима се може отуђити грађевинско земљиште по цени која је мања од тржишне цене или отуђити грађевинско земљиште без накнаде, када се ради о испуњавању уговорних обавеза насталих до дана ступања на снагу закона којим се уређује планирање и изградња, по основу уговора у коме је Република Србија једна од уговорних страна, када се ради о међусобном располагању између власника грађевинског земљишта у јавној својини, као и када се може отуђити или дати у закуп грађевинско земљиште по цени, односно закупнине која је мања од тржишне цене, односно закупнине или отуђити или дати у закуп без накнаде, када се ради о реализацији пројеката за изградњу објеката од значаја за Републику Србију, као и услове и начин под којима јединица локалне самоуправе може отуђити неизграђено грађевинско земљиште по цени која је мања од тржишне цене или отуђити грађевинско земљиште без накнаде, ако се ради о реализацији инвестиционог пројекта којим се унапређује локални економски развој.“

Град Ниш и КЛЕРП ће промовисати већ постојеће механизме подршке који су прошли законом утврђену процедуру и неће из буџета издвајати средства за ове немене.

Предмет отуђења или давања у закуп је неизграђено грађевинско земљиште у јавној својини, осим у случају размене, када је предмет отуђења и изграђено и неизграђено земљиште у јавној својини.

Отуђење или давање у закуп грађевинског земљишта спроводи се путем јавног огласа или јавним надметањем.

Размена непокретности се такође сматра отуђењем грађевинског земљишта.

Тржишна вредност грађевинског земљишта се утврђује у складу са законом којим се уређује јавна својина.

Државну помоћ у конкретном случају представља вредност отуђеног грађевинског земљишта, односно разлика закупа који се даје по цени испод тржишне цене, односно вредност укупног закупа ако се даје без закупнине.

Поступак отуђења и давања у закуп грађевинског земљишта у јавној својини испод тржишне цене, односно закупнине или без накнаде

Отуђење или давање у закуп грађевинског земљишта у јавној својини испод тржишне цене, односно закупнине или без накнаде, на коме је власник аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе, спроводи орган кога одреди аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе, у складу са Законом и овом уредбом.

Предмет отуђења, односно давања у закуп испод тржишне цене, односно закупнине или без накнаде је катастарска парцела, односно катастарске парцеле неизграђеног грађевинског земљишта. Ако је пре отуђења потребно спровести препарцелацију, односно парцелацију, заинтересовани субјект може финансирати израду пројекта препарцелације, односно парцелације, уз сагласност власника грађевинског земљишта у јавној својини

Услови и начин отуђења и давања у закуп грађевинског земљишта у јавној својини испод тржишне цене, односно закупнине или без накнаде

Отуђење грађевинског земљишта у складу са одредбама Уредбе може се спровести под условом да је то грађевинско земљиште намењено за изградњу, у складу са важећим планским документом, на основу кога се могу издати локацијски услови и грађевинска дозвола за:

1) објекат у функцији реализације инвестиционог пројекта којим се унапређује локални економски развој

2) објекат који је намењен за социјално становање, у складу са законом којим се уређује социјално становање или изградњу објеката за потребе обављања послова из надлежности државних органа, односно органа аутономне покрајине или органа јединице локалне самоуправе или објеката у обавезној јавној својини и да је инвеститор тог објекта Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе

3) објекат који је у функцији обављања комуналне делатности, у складу са законом којим се уређује комунална делатност

Јединице локалне самоуправе које на својој територији имају више од 100.000 становника, могу отуђити грађевинско земљиште у индустријским зонама по цени која је мања од тржишне цене или отуђити грађевинско земљиште без накнаде, за изградњу објеката којима се унапређује локални економски развој, као и објеката за обављање услуга у области информационо комуникационих технологија које могу бити предмет међународне трговине.

Стицалац права својине на грађевинском земљишту дужан је да у року од три године од дана судске овере Уговора о отуђењу грађевинског земљишта, на свака два ара отуђеног грађевинског земљишта, запосли најмање једно лице на неодређено време.

Износ умањења тржишне вредности цене, за пројекте локалног економског развоја, не може бити већи од очекиваног износа увећања јавних прихода по основу реализације тог пројекта, односно инвестиције, у периоду од пет година од почетка реализације пројекта, односно инвестиције.

За пројекте економског развоја ако се отуђење врши прикупљањем понуда јавним огласом, пре подношења захтева за давање претходне сагласности за отуђење грађевинског земљишта у јавној својини по цени која је мања од тржишне цене или за отуђење грађевинског земљишта у јавној својини без накнаде, јединица локалне самоуправе је дужна да сачини елаборат о оправданости.

За пројекте економског развоја, ако се отуђење грађевинског земљишта врши непосредном погодбом, пре подношења захтева за давање претходне сагласности за отуђење предметног грађевинског земљишта, јединица локалне самоуправе је дужна да сачини елаборат о оправданости.

Захтев за давање претходне сагласности за отуђење грађевинског земљишта у складу са овом уредбом, подноси надлежни правобранилац, односно други орган који заступа јединицу локалне самоуправе.

Влада одлучује о захтеву на предлог Комисије.

На предлог Комисије, Влада доноси акт којим се даје претходна сагласност на отуђење грађевинског земљишта у јавној својини по цени која је мања од тржишне цене или на отуђење грађевинског земљишта у јавној својини без накнаде или акт којим се одбија давање сагласности.

Остваривање јавно-приватног партнерства

Ради остваривања јавно-приватног партнерства, неизграђено грађевинско земљиште у јавној својини може се дати у закуп без накнаде приватном партнеру на рок на који је закључен јавни уговор, на начин и под условима садржаним у Закону о јавно - приватном партнерству и концесијама ("Службени гласник РС", број 88/11).

4.3.2.2. Давање у закуп јавне својине

Закон о јавној својини („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 88/13 и 105/14) уређује под којим условима Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе могу давати непокретности у закуп, односно на коришћење. Давање непокретности у закуп, односно на коришћење реализује се у складу са Уредбом о условима прибављања и отуђења непокретности непосредном погодбом, давања у закуп ствари у јавној својини и поступцима јавног надметања и прикупљања писмених понуда („Службени гласник РС“, бр. 24/12 и 48/15).

Државну помоћ у конкретном случају представља разлика закупа који се даје по цени испод тржишне цене, односно вредност укупног закупа ако се даје без закупнине.

Канцеларија за локални економски развој и пројекте ће у складу са Законом о улагањима и дефинисаним надлежностима промовисати могућности за коришћење расположивих средстава у складу са Уредбом о условима, начину и поступку под којима се грађевинско земљиште у јавној својини може отуђити или дати у закуп по цени мањој од тржишне цене, односно закупнине или без накнаде, као и услове, начин и поступак размене непокретности, пружати административно-

техничку и стручну подршку заинтересованим улагачима у процесу доношења одлуке и реализације инвестиција које могу бити подржане у складу са Уредбом.

4.3.3. Израда Одлуке о мерама за подстицање конкурентности локалне самоуправе Града Ниша у привлачењу улагања

Чланом 13. Закона о улагањима је прописано да улагачи могу остварити право на различите подстицаје за улагања, док је ставом 4. одређено да надлежни орган јединице локалне самоуправе, у којој се врши улагање, одлучује о врсти, висини и обиму за доделу подстицаја из свог делокруга за улагање на својој територији, у складу са овим Законом и прописима којима се уређује контрола и додела државне помоћи

Чланом 17. Закона о улагањима је предвиђено да надлежни орган јединице локалне самоуправе инструментима локалне развојне политике подстиче привлачење улагања, брине о постојећим улагањима и њиховом проширењу, броју и укупној вредности улагања и квалитету улагача, примењује стандарде повољног пословног окружења и **доноси одлуке о мерама за подстицање конкурентности локалне самоуправе у привлачењу улагања.**

Мере за подстицање конкурентности из става 1. овог члана садрже нарочито следеће елементе:

- 1) опредељивање органа, као јединице за подршку улагањима из члана 15. овог Закона
- 2) јачање аналитичке основе за прецизније и на подацима засновано креирање развојних политика, инструмената и мера у области локалног економског развоја
- 3) успостављање транспарентних механизма сталне комуникације и сарадње са привредом
- 4) поједностављивање локалних процедура за реализацију улагања
- 5) уравнотежавање локалног тржишта рада
- 6) развој комуналне и локалне економске инфраструктуре
- 7) коришћење информационе и комуникационе технологије у циљу остваривања ефикасније комуникације
- 8) прописивање локалних олакшица и подстицаја на основу локалних стратешких докумената.

Стандарде повољног пословног окружења одређује министар надлежан за послове привреде (у даљем тексту: министар).

У складу са чланом 20. Закона о улагањима, јасно су дефинисани субјекти подршке улагањима, а један од субјеката је и јединица локалне самоуправе преко јединице за локални економски развој и подршку улагањима.

Одлуком о службама Града Ниша основана је Канцеларија за локални економски развој и пројекте, која између осталог обавља послове припрема и спроводи мере за подстицање конкурентности локалне самоуправе кроз иницирање, припрему, спровођење и управљање инструментима локалне развојне политике; пружа стручну помоћ и подршку улагачу у реализацији улагања, припрема и спроводи одлуку о мерама за подстицање конкурентности локалне самоуправе у привлачењу улагања.

Законом се дефинишу врсте улагања према значају на улагање од посебног значаја за Републику Србију или као улагање од локалног значаја, које доприноси привредном и друштвеном развоју јединице локалне самоуправе на чијој територији се реализује. Законом се прописују критеријуми на основу којих се утврђује значај улагања.

Јединица за локални економски развој и подршку улагањима дужна је да води евиденцију улагања од локалног значаја и да о сваком новом улагању обавештава Развојну агенцију Србије.

Град Ниш инструментима локалне развојне политике подстиче привлачење улагања, а они представљају начин на које се државна помоћ додељује одређеном привредном субјекту, односно начин на који се одређена државна помоћ остварује и спроводи.

Тренутно су различитим одлукама Града Ниша дефинисани механизми и могућности за коришћење финансијских подстицаја на територији Града Ниша у погледу плаћања локалних такси, накнада и доприноса. Доношењем одлуке о мерама за подстицање конкурентности локалне самоуправе у привлачењу улагања на првом месту биће дефинисани сви расположиви подстицаји, врсте помоћи на локалном нивоу, врсте улагања према значају и остали инструменти и мере за подршку унапређивању конкурентности из Одлуке.

Канцеларија за локални економски развој и пројекте, као дефинисани субјекат подршке улагањима, у складу са Законом о улагањима, истовремено промовише распоређивање средстава, пружа административно-техничку и стручну помоћ и надлежна је за припрему и спровођење Одлуке о мерама за подстицање конкурентности локалне самоуправе у привлачењу улагања.

4.3.4. Инфраструктурно опремање локација за реализацију инвестиција

Један од инструмената који је доступан локалној самоуправи у вези доделе подстицаја јесте и изградња инфраструктуре за одређени привредни субјекат, која се даје бесплатно или са умањеном накнадом.

Циљ је унапредити примарну инфраструктуру, приступ локацијама и изградити секундарну инфраструктуру. Улагањем у унапређење инфраструктуре повећаће се конкурентност локација, што ће побољшати услове пословања постојећих предузећа и долазак нових инвеститора.

Приоритетни инфраструктурни пројекти у 2018. години су:

1) Инфраструктурно опремање индустријске зоне Запад – за потребе унапређења капацитета и квалитета инфраструктуре у подручју око фабрике Леони

2) Изградња новог булевара: веза Булевар Никола Тесла – 12.Фебруар

3) Наставак инфраструктурног опремања индустријске зоне Запад – Ивана Милутиновића (насипање терена, канализација и водовод у новопланираној саобраћајници – веза ул. Ивана Милутиновића и ул.Сима Матавуља), неопходно је завршити примарну инфраструктуру

4) Наставак инфраструктурног опремања локације Лозни калем у Нишкој Бањи (водовод, канализација, јавна расвета, новопроектване саобраћајнице)

5) Инфраструктурно опремање индустријске зоне Исток – локација Центар за виноградарство – припрема урбанистичке и пројектно – техничке документације, као и инфраструктурно опремање ове ИЗ

6) измене и допуне урбанистичких планова, који би требало да створе услове за обезбеђивање локација и њихово инфраструктурно опремање у којима тренутно послују локалне компаније и које могу бити понуђене потенцијалним инвеститорима:

- израда Других измена и допуна Генералног урбанистичког плана Ниша 2010-2025 - парцијалне измене

- израда Других измена и допуна Плана генералне регулације (ПГР) подручја Градске општине Медијана - парцијалне измене

- израда Других измена и допуна Плана генералне регулације подручја Градске општине Црвени Крст - прва фаза - парцијалне измене

- израда трећих измена и допуна Плана генералне регулације подручја Градске општине Нишка Бања - прва фаза - парцијалне измене

- израда четвртих измена и допуна Плана генералне регулације подручја Градске општине Палилула – прва фаза -парцијалне измене

- израда петих измена и допуна Плана генералне регулације подручја Градске општине Палилула- прва фаза

- израда Плана генералне регулације подручја у обухвату заштитног појаса инфраструктурног коридора магистралног гасовода Ниш – Димитровград

7) израда пројектно – техничке документације Постројења за пречишћавање отпадних вода са системом колектора;

8) припремне активности за израду пројектне документације Западног булевара (веза Ивана Милутиновића и ауто-пута) у вези са пројектом изградње колекторске мреже са Постројењем за пречишћавање отпадних вода)

9) уређење имовинских односа са Министарством одбране Републике Србије у погледу касарне Филип Кљајић и северног дела касарне Кнез Михајло

10) разматарање могућности за развој нових локација за реализацију инвестиција (куповина земљишта за нове ИЗ).

11) инфраструктурно опремање Аеродрома "Константин Велики".

Почетак изградње инфраструктуре ради побољшања услова пословања постојећих предузећа према Програму уређивања грађевинског земљишта за 2018.годину:

- Нишка млекара – реконструкција саобраћајнице са инфраструктуром

- Милшпед – саобраћајница са припадајућом инфраструктуром

- Институт Радон – измена планске документације

- Формирање индустријске зоне Пантелеј – измена планске документације

- Credo Invest d.o.o. – планска документација

- Philip Morris – сервисна саобраћајница са инфраструктуром и кабловски вод од ТС Јастребац до комплекса фабрике

- Clean Earth Capital – реконструкција Улице В.Путника са инфраструктуром и изградњом 2 кружна тока

- Локација "Delta Real Estate":

1. кружни ток Благоја Паровића – Б. Крсмановића

2. Реконструкција и наставак Ул.Благоја Паровића

3. Серв. саобраћајница (коловоз, В, АК са изливом у Нишаву и нова водоводна мрежа на Булевару Немањића)

4.3.5. Промоција привредних потенцијала

Промоција Града Ниша и његових привредних потенцијала биће усмерена ка страним и домаћим инвеститорима, дипломатским представништвима, донаторској заједници, економским представништвима страних земаља у Србији, микро, малим и средњим предузећима и предузетницима на регионалном и локалном нивоу.

Финансираће се следеће активности:

1. Израда логотипа Града
2. Израда и усвајање Књиге графичких стандарда
3. Израда нових промотивних материјала
4. Промоција нових решења визуелног идентитета Града Ниша.

За финансирање ових активности планирана су средства у износу од 1.800.000,00 динара.

За организацију догађаја у циљу промоције привредних и инвестиционих потенцијала Града Ниша у земљи и иностранству је предвиђено 2.601.000,00 динара (учешће на БИЗНИС форуму Копаоник, посета специјализованим сајмовима привреде, промоција привредних и инвестиционих потенцијала на дестинацијама до којих постоје летови са нишког Аеродрома, презентација привредних и инвестиционих потенцијала потенцијалним инвеститорима...).

Промоција мера које предузима Град у сарадњи са осталим актерима у циљу боље обавештености корисника и власника МСП о унапређењу пословног окружења. За реализацију ове активности предвиђена су средства у износу од 2.000.000,00 динара.

Мера се реализује у складу са правилима за доделу државне помоћи мале вредности (de minimis државне помоћи).

Средства за реализацију укупних програмских активности, планирана су у Буџету Града Ниша у оквиру раздела 9, који се односи на Канцеларију за локални економски развој и пројекте, на позицији 396, економска класификација 423 и на позицији 498, економска класификација 454. Ова апропријација је намењена за промоцију привредних и инвестиционих потенцијала Града.

V СРЕДСТВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ МЕРА

За реализацију активности у оквиру утврђених мера планирана су средства у Буџету Града Ниша.

Одлуком о буџету Града Ниша за 2018. годину ("Службени лист Града Ниша", број 140/2017) и Финансијским планом и Планом јавних набавки Канцеларије за локални економски развој и пројекте, за ове намене планирана су средства и то:

- у оквиру раздела 9, који се односи на Канцеларију за локални економски развој и пројекте, на позицији 398, економска класификација 454 "Субвенције приватним предузећима" у износу од 40.000.000,00 динара,

- у оквиру раздела 9, који се односи на Канцеларију за локални економски развој и пројекте, позиција 396, економска класификација 423 "промоција привредних потенцијала града", планирана су средства од 5.000.000,00 динара, од чега је 599.000,00 динара планирано за доделу награда најуспешнијим компанијама са територије Града Ниша,

- у оквиру раздела 9, који се односи на Канцеларију за локални економски развој и пројекте, позиција 397, економска класификација 424, планирана су средства од 2.500.000,00 динара за реализацију Форума напредних технологија,

- у оквиру раздела 9, који се односи на Канцеларију за локални економски развој и пројекте, позиција 400, економска класификација 481 реализација пројекта „Зона унапређеног пословања - Нишка Варош (БИД зона)“, планирана су средства од 5.000.000,00 динара,

- на разделу 4. који се односи на Градску управу, глава 4.1. функција 58, економска класификација 463 – „трансвер осталим нивоима власти за реализацију пројекта са тржиштем рада“ планирана су средства од 40.000.000,00 динара. Ова средства су опредељена за реализацију мере „подстицање запошљавања“ у складу са Локалним акционим планом запошљавања Града Ниша за 2018. годину.

VI ОЧЕКИВАНИ ЕФЕКТИ ПРОГРАМА ЛОКАЛНОГ ЕКОНОМСКОГ РАЗВОЈА ЗА 2018. ГОДИНУ

Преглед очекиваних ефеката по мерама:

6.1. Подстицање конкурентности

6.1.1. Унапређење доступности финансирања - биће подржано око 200 привредника, са кредитима укупне процењене вредности око 300 милиона динара, просечне висине кредита око 1.500.000,00 динара по кориснику. Повећаће се доступност кредитних линија већем броју привредних субјеката.

6.1.2. Унапређење конкурентности - биће подржано око 50 привредника са ограничењем на износ до 300.000,00 динара по привредном друштву што ће имати ефекте на унапређење пословања и развој нових производа и услуга.

6.1.3. Унапређење сарадње привреде и научноистраживачких организација – повезивање привреде, образовања и научно образовних и развојних институција, успостављање дуалног образовања и унапређење производних процеса и процедура, биће подржано 6 пројекта. На тај начин уводи се иновативност у процес производње и високог образовања и стварају се адекватни стручни кадрови.

6.1.4. Организација Форума напредних технологија – повезивање образовних институција са производним фирмама у сектору напредних технологија. Ствариће се услови за успостављање ланаца снабдевача великих, присутних компанија у Нишу и сектора МСП-а у циљу економског развоја, привлачења нових инвестиција и промоције града и региона и јачање овог сектора као конкурентног и перспективног дела привреде.

6.1.5. Додела награда најуспешнијим компанијама – промоција предузетништва.

6.1.6. Инвестиција у јачање капацитета индустрије напредних технологија – спровођењем пројекта Научно технолошког парка Ниш (НТП Ниш) - биће створени услови за реализацију пројекта изградње НТП Ниш кроз улагање око 15 милиона еура из Републичког Буџета у циљу унапређења иновативности и конкурентности привреде у граду и региону.

6.1.7. Промоција расположивих средстава за подстицање конкурентности из националних и међународних извора финансирања – подршка економском развоју путем широког спектра услуга, КЛЕРП ће пружати стручну помоћ у промовисању мере.

6.1.8. Зона унапређеног пословања "Нишка Варош" БИД Зона – повећање промета и подизање квалитета инфраструктуре и услуга пословних и бизнис делова ове зоне путем реализације програма: организовање јавних манифестација, промоција централне зоне као туристичке дестинације, уређење и одржавање зоне.

6.1.9. Унапређење и промоција туристичких потенцијала Града Ниша - унапређење туристичке инфраструктуре и објеката у циљу унапређења конкурентности града у области туристичких дестинација и повећања туристичког промета.

6.1.10. Подстицање развоја пољопривреде - модернизација пољопривредне производње и јачање производне конкурентности, повећање квалитета производње, увођење нових технологија и иновација, очување производње традиционалних производа...

6.2.1. Подстицај запошљавања – пораст броја (само)запошљених лица, броја лица са успешно положеним стручним и приправничким испитом оспособљеним за посао, броја новозапослених након истека субвенција.

6.3. Привлачење инвестиција

6.3.1. Промоција и примена Уредбе о условима и начину привлачења директних инвестиција на територији Града Ниша – константна подршка заинтересованим улагачима у процесу доношења одлуке и реализације инвестиција које могу бити подржане у складу са Уредбом у циљу отварања нових радних места.

6.3.2. Промоција и примена Уредбе о условима, начину и поступку под којима се грађевинско земљиште у јавној својини може отуђити или дати у закуп по цени мањој од тржишне цене, односно закупнине или без накнаде, као и услове, начин и поступак резмене непокретности - КЛЕРП ће промовисати већ постојеће механизме подршке који су прошли законом утврђену процедуру у циљу изградње објеката којима се унапређује локални економски развој и у циљу повећања запошљавања.

6.3.3. Израда Одлуке о мерама за подстицање конкурентности локалне самоуправе Града Ниша у привлачењу улагања - биће дефинисани све врсте подстицаја, врсте помоћи на локалном нивоу, врсте улагања према значају и остали инструменти и мере за подршку унапређивању конкурентности.

6.3.4. Инфраструктурно опремање локација за реализацију инвестиција – унапредиће се примарна и секундарна инфраструктура и приступ локацијама у циљу повећања конкурентности локација и побољшања услова пословања постојећих предузећа и долазак нових инвеститора.

6.3.5. промоција привредних потенцијала – повећаће се број заинтересованих инвеститора за улагања на територији града.

Програм локалног економског развоја Града Ниша за 2018. годину објавити у "Службеном листу Града Ниша".